

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д.ф.н. Паисий Димитров Христов

от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий”

по материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност ‘доцент’

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“;

Област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

професионално направление: 2.1. Филология (френска литература)

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник ДВ бр. 46/ 09.06.2017 г. и в интернет-страницата на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедрата по Романистика и Германистика към Филологическия факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белафанте от същата катедра.

1. Общо представяне на получените материали във връзка с обявения конкурс в ДВ бр. 46/ 09.06.2017 г.

Със заповед № Р33- 3810 от 25.07.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" съм определен за член на научното жури на споменатия конкурс. За участие в този конкурс е подала документи единствената кандидатка гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белафанте от същата катедра.

Представеният от нея комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва общо 19 научни труда, от които:

а) Монографията *La voix narrative à la recherche de son identité : Nina Bouraoui et Marie Redonnet*, Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2017, ISBN 978-619-202-256-3;

б) Дванадесет статии, свързани с темата на хабилитационния труд, публикувани след защитата на дисертацията за добиване на степента „доктор”;

в) Шест публикации, които не са свързани с темата на хабилитационния труд.

2. Кратки биографични данни

Д-р Неделчева е завършила магистърска степен по френска филология във ВТУ „Св.св. Кирил и Методий” през 1988 г. От януари 1996 г., след успешно издържан конкурс по френска литература към катедрата по френска филология при Пловдивския университет, е назначена като асистент по френска литература. През 1999 г. е повишена в старши асистент, а от 2004 г. е главен асистент в същата катедра.

3. Обща характеристика на дейността на кандидатката.

Досега кандидатката има общо 50 научни публикации, автор е на четири учебни помагала, а през 2010 г. е защитила дисертационен труд върху „*Les structures narratives dans quelques romans de J.M.G. Le Clézio*». В периода 2013 – 2015 г. е участвала в два научни проекта. В рамките на преподавателската си работа е изготвила 10 лекционни курса в 4 бакалавърски и една магистърска програми. Два пъти е специализирала във Франция.

4. Оценка на научната дейност на кандидатката. Приноси. Цитирания.

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Златороса Неделчева *La voix narrative à la recherche de son identité : Nina Bouraoui et Marie Redonnet*, в

обем от 269 страници, се състои от въведение, четири глави, заключение и библиография. Най-общо казано, поставяйки си за цел да разкрие идентичността на разказвача, в своята монография Неделчева успява да ситуира творчеството на Нина Бурауи и Мари Ръодоне в литературния контекст в края на ХХ и началото на ХХІ в. В корпуса на изследването са включени 7 романа на Н. Бурауи и 5 романа на М. Ръодоне, които са достатъчно представителни за двете авторки и за основната задача, която Неделчева си е поставила, а именно: да запълни липсата на едно обширно изследване върху проблема за повествователната инстанция в творбите на двете писателки.

Във въведението се засягат в теоретичен план, въз основа на постиженията на едни от най-видните европейски специалисти, въпросите за идентичността и за повествователната инстанция. Както в заглавието, така и в целия текст на изследването един от най-често употребяваните термини е *voix narrative*, преведен на български език с *разказвачески глас* (в случая бих предпочел *повествователен*). Авторката прави уточнението, че ще използва *voix narrative* като синоним на *narrateur*, но аз смятам, че тази метонимия стеснява значително периметъра на понятието *voix*, схващано от автори като Рикьор, Женет (и много други) като система от отношения. Склонен съм да направя аналогия с *voix du verbe*, т. е. с диатезата като система от субектно-обектни отношения, определящи се от рекцията на глагола. По същия начин *la voix narrative* е нормално да отпраща към повествователната инстанция като система от отношения между субекта на повествованието и актантите, които то засяга. Впрочем в самия труд става въпрос за тези отношения и те са добре анализирани от Неделчева, но биха могли да бъдат представени по-системно в теоретичен план.

Първата глава най-общо очертава мястото на двете авторки в съвременната панорама на френската литература. Във втората глава,

посветена на някои от романите на Нина Бурауи, са анализирани редица фактори (езикът, произходът, възрастта, семейните отношения, любовта, самотата, социо-културната среда), които допринасят за трудното изграждане на една сложна идентичност. Питам се дали формулировката на тази част *l'identité manquante* („липсващата идентичност“) е достатъчно мотивирана, дали става въпрос за *identification impossible* или за *identification complexe, difficile à établir*. Впрочем самата авторка казва, че „разглежда проблема за трудната, почти невъзможна идентификация на автофикционалния разказвачески глас на Н. Бурауи“ и че отделя „особено внимание на раздвояването и колебанието на разказваческата инстанция“. Трябва да подчертая, че тук проблемите са разгледани детайлно и убедително. Същото важи и за третата глава, чийто надслов е „*Les différents « visages » de l'instance narrative*“. В нея акцентът се поставя върху сетивните възприятия на разказвача, върху степента на неговата активност, върху пасивността му като протест (на френски *protestation*, а не *proteste*, както го намираме в текста) или страх, върху езика на тялото. Авторката наистина е успяла да проблематизира връзката между повествование и перцепция.

Четвъртата глава е посветена изцяло на творчеството на М. Ръодоне, на схващанията за личностното търсене, за липсата на идентичност, за унификацията в днешното общество, за образа на жената като предмет на консумация. „Размитата“ идентичност дава основание на Неделчева да говори за идентичността като имитация и субституция. Проследявайки разсъжденията на авторката в случая съм по-склонен вместо *substitution d'identité* да предпочета термините *emprunt* или *appropriation d'identité*, които по-точно и релефно отразяват механизма на пренос на идентичността.

Тъй като Неделчева е предложила подробни анализи в четирите глави на своя труд, смятам, че заключението, макар и кратко, е достатъчно,

за да се направят основните изводи относно идентичността на разказвача според творчеството на двете авторки. Нужно е да се подчертае и фактът, че трудът на д-р Неделчева се основава на много добро познаване на литературата по третираните въпроси (позовава се на повече от 150 библиографски източници) и тя самата вижда перспективи за нови разработки по повдигнатите проблеми.

Със съжаление трябва да споделя, че в разгледания текст се натъкнах на не малко езикови слабости от различно естество. В някои случаи те се дължат на недоглеждане, а в други на имитиране на български конструкции, т.е. на много силна интерференция. Когато един текст се предлага на вниманието на жури или се дава за печат, той задължително трябва да мине през езикова и стилова редакция.

Интересите на д-р Неделчева не се ограничават само в областта на проблемите, свързани с повествователната инстанция. Ще спомена само и други нейни разработки, които свидетелстват за по-широкия ѝ изследователски кръгзор: “L’analyse du texte littéraire dans l’enseignement de la littérature française comme étrangère”, “Le texte littéraire et son rôle socioculturel dans l’enseignement de la littérature française comme littérature étrangère», Льо Клезио – нобелистът номад, писателят неподлежащ на класификации”, “Le discours littéraire en classe de langue (quelques réflexions sur une analyse didactique de l’incipit de *Candy Story* de M. Redonnet)”, “Le discours littéraire dans l’enseignement du français langue étrangère”, „Френският език за делово общуване като действащ учебен модел – нужди и компетентности”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл.ас д-р Златороса Неделчева-Белафанте отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за

прилагане на ЗРАСРБ и на съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Въз основа на изложеното смятам, че постигнатите от гл. ас Златороса Неделчева резултати в учебната и научноизследователската дейност напълно съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, и изказвам убеждението си, че тя заслужава да бъде избрана на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 2.1. Филология (френска литература).

Велико Търново, 25 октомври 2017 г. Изготвил становището:
проф. д.ф.н. Паисий Христов